

ज्ञानगंगा घरोघरी

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University
Nashik - 422 222

**School of Commerce and Management
Prospectus**

**BBA (Aviation, Hospitality and Travel & Tourism
Management (P90))**

2017-18

B. B. A. - Aviation, Hospitality and Travel & Tourism Management (P90) Prospectus

Programme Code : P90

Index

1. About School	4
2. B.B.A. Programme Structure	4
2.1 Duration	
2.2 Medium	
2.3 Courses for B.B.A.	
2.4 Credit Points	
2.5 Learning Method	
3. Evaluation Procedure	6
3.1 Evaluation Pattern	
3.2 End Examination	
3.3 Passing Criteria	
4. Admission Procedure for F.Y.B.B.A.....	8
4.1 Eligibility Criteria	
4.2 Programme Fees	
5. Registration Procedure	9
6. Study Centre	9
7. Regional Centres	10
8. Instructions/Contacts	11
9. Appendices	12
Appendix 1 : Online Admission Process flow for Candidate not having 16 Digit P.R.N. Online Admission Process flow for Candidate who already having 16 Digit P.R.N.	
Appendix 2 : उमेदवार/विद्यार्थी करारनामा Candidate/Student Agreement at the time of Admission	
Appendix 3 : गरीब विद्यार्थी सहाय्य योजना नियमावली	
Appendix 4 : University Grants Commission Resolution (2004)	
Appendix 5 : G.R. of Equivalency for 10th and 12th	
Appendix 6 : एकापेक्षा अधिक शिक्षणक्रमांना प्रवेश	
Appendix 7 : G.R. of Equivalency	
Appendix 8 : Letter of Recognition from UGC	

विद्यापीठ गीत

एक प्रतिज्ञा असे आमुची ज्ञानाची साधना ।
चिरंतन ज्ञानाची साधना ।
ज्ञान हेच संजीवन साऱ्या जगताच्या जीवना ॥ धृ ॥
ज्योत जागवू सुजाणतेची सकलांच्या अंतरी ।
तीच निवारील पटल तमाचे प्रभात सूर्यापरी ।
ज्ञानच देउळ, ज्ञानच दैवत, प्रगतीच्या पूजना ॥ १ ॥

नव्या युगाचा नव्या जगाचा ज्ञान धर्म आहे ।
त्यातच अमुच्या उजळ उद्याचे आश्वासन राहे ।
मुक्त करिल तो परंपरेच्या बंदिघरातुन मना ॥ २ ॥
हाच मंत्र नेईल आम्हाला दिव्य भविष्याकडे ।
न्यायनीतीचे पाऊल जेथे भेदाशी ना अडे ।
जे जे मंगल पावन त्याची जेथे आराधना ॥ ३ ॥

कुसुमाग्रज

Production

Shri. Anand Yadav

Manager, Print Production Centre, YCMOU, Nashik - 422 222

© 2016, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University

■ **First Publication** : June 2015

■ **D.T.P.** : Anurath Waghmare

■ **Publisher** : Shri. Shilanath Jadhav

Acting Registrar, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik

Anurath/AC17-050

1. About School

The School of Commerce and management is one of the eight schools of studies located at the headquarters of the university. Through its quality policy aims to enhance and sustain excellence of its educational programmes. The school offers various programmes by which student can update his knowledge, ability and managerial skills while working in his /her profession. All the programmes offered by the school have become extremely popular and are among the best in Distance Learning Programme methods.

Mission of the School

1. To help in increasing knowledge in the field of commerce, management and allied sectors.
2. To provide well educated manpower to service and manufacturing sector, industries, institutions, etc.
3. To offer enriching learning experiences to aspiring managers.
4. To enable students to realize their full potential.
5. To ensure that student serves as agent of continuous improvement and change.
6. To encourage entrepreneurship and service orientation.
7. To extend the frontiers of knowledge in management through cutting-edge research.
8. To disseminate knowledge through a portfolio of educational programmes and publications.

■ Objectives of the B.B.A. Programme

- (1) To develop study skills among the learners so as to help them cope with courses in Literature, History, Politics, Economics, Business, Management Science, etc.

- (2) To provide the necessary practical exposure to self-study methods so as to equip the learner with knowledge-acquiring skills.
- (3) To develop personality development skills.
- (4) To meet the demand of technically trained professionals at Airport, Airlines, Hotel Industry and Travel and Tourism Sector.

2. B.B.A. Programme Structure

This programme has a duration of three years and has weightage of 120 credits. In this programme the student has to study 5 Courses of 20 credit points in each semester (Semester I to Semester VI). In the sixth Semester students will have to carry out on job training, present seminar and submit a project report.

Contact sessions for every course are arranged at the study centre where the students can solve their difficulties.

2.1 Duration

The minimum duration of this programme is three years, although student may complete the programme gradually within a maximum period of eight years.

If the programme is not completed successfully during these eight years, he/she will be required to take fresh admission.

2.2 Medium

The medium of instruction for the B.B.A. programme is **English**.

2.3 Course Structure for B.B.A.

BBA - Aviation, Hospitality and Travel & Tourism Management (P90)

Semester I

Course Code	Course Name	Credit	Marks
BAV 121	Management & Its Applications	4	100
BAV 122	Business Communication	4	100
BAV 123	Basics of Tourism	4	100
BAV 124	Tourism Product and Services	4	100
BAV 125	Geography of Tourism	4	100

Semester II

Course Code	Course Name	Credit	Marks
BAV 221	Introduction to Modern Business	4	100
BAV 222	Human Resource Management	4	100
BAV 223	Travel & Tourism Management	4	100
BAV 224	Travel Agency & Tour Operation	4	100
BAV 225	Dimensions of International Tourism	4	100
Audit Course GEN 204	Communication Skills	4	100

Semester III

Course Code	Course Name	Credit	Marks
BAV 311	Customer Care & Interpersonal Skills	4	100
BAV 312	Sales, Marketing and Personal Relations in Service Industry	4	100
BAV 313	Hospitality Industry	4	100
BAV 314	House Keeping	4	100
BAV 315	Front Office Operations & Hotel Accounting	4	100

Semester IV

Course Code	Course Name	Credit	Marks
BAV 411	Entrepreneurship Development	4	100
BAV 412	Fares & Reservations in Airline	4	100
BAV 413	Resort Management	4	100
BAV 414	Food and Beverage Operations	4	100
BAV 415	Customer Relationship Management	4	100
Audit Course EVS 204	Environment Studies	4	100

Semester V

Course Code	Course Name	Credit	Marks
BAV 511	Research Methodology & Management Decision	4	100
BAV 512	Personality Development	4	100
BAV 513	Aviation Technology	4	100
BAV 514	Airline Management	4	100
BAV 515	Conference and Event Management	4	100

Semester VI

Course Code	Course Name	Credit	Marks
BAV611	On Job Training	8	200
BAV612	Project	8	200
BAV613	Seminar	4	100

Note : (1) The student is required to complete all the courses in each semester (Semester I to Semester VI) in order to complete and acquire the degree successfully. (2) EVS201 in Semester IV is audit course. Student must get minimum 'C' Grade in this paper.

2.4 Credit Points

All courses offered by YCMOU carry a certain value in terms of credit-points. A credit point is a way of expressing the learning hours required to study a certain unit, in a book or a course.

Generally, one credit point is considered equivalent to about 30-35 learning hours. These learning hours could mean the time you spend in reading, note-taking, listening to lectures, participating in discussions on the topic, listening to audios, viewing especially prepared videos, etc.

The B.B.A. degree programme at YCMOU requires that you 'collect' a credit of 120 credit points in order to be considered eligible for the degree 'Bachelor of Business Administration - Aviation, Hospitality and Travel & Tourism'.

2.5 Learning Method

The open university has independently developed a learning method for the students. This method has the following components :

- Self-Instructional text books,
- Counselling during contact sessions at the study centre by the subject experts.
- Practical, G.D., Mock Interviews etc.

■ Special Features of the Text Books

The students are given the syllabus of the courses and also the text-books. The students get these text-books after paying total programme fees and are allowed to keep these with them. These texts are written in a format, different from the usual published texts. One can understand the text through one reading because it is

divided into small units. Each unit is explained with the help of graphs, pictures and illustrations to cover a specific topic. In text, there are questions for each unit so as to revise and review the comprehension of the reading material. It helps the students to study a specific topic. If the student has any difficulty, he or she can make a note of it. He can discuss these noted difficulties with the counsellor during the contact session at the study centre.

■ Nature of Contact Sessions

During the contact sessions, the counsellors are supposed to guide/discuss with the students, based on the course material. The students can solve their difficulties by discussing with their colleagues as well as with the counsellor during contact sessions. Apart from this contact sessions, students will have to attend practicals as well as various training schedule conducted by the respective study centres.

3. Evaluation Procedure

3.1 Evaluation Pattern

The pattern of evaluation for each course from semester I to Semester V of B.B.A programme will have following three components :

- (1) Continuous Assessment
 - (2) Project Work/Practical/Viva-Voce
 - (3) End Examination
- (1) **Continuous Assessment** : For each course in every semester (Semester I to Semester V) the students performance will be continuously evaluated. Continuous assessment schedule and evaluation will be done by

the Study Centre. Continuous. The study centre has to submit marks of the continuous assessment to the university before beginning of the end examination of each semester in the specified format given by the examination department of the university. Assessment will be done on the following components.

(a) Assignments

(b) Presentation / G.D. / Seminar

(2) **Project Work/Practical/Viva-Voce :**

Evaluation of this component will be based either on Project Work / Practical/Viva-voce OR all the three combination of this components as directed by the counsellor at the study centre depending upon course contents.

For semester I to Semester V

Components	Evaluation by	Marks
Continuous assessment 1. Assignment 2. Presentation/ G.D./Seminar 3. Project Work / Practical / Viva Voce	Study Centre (30 marks) (20 marks) (30 marks)	80
End Examination (80 Marks will be converted into 20)	University	20
Total Marks		100

For Semester VI

In this Semester the evaluation of the student will be based on the following three components.

(1) On Job Training

(2) Project

(3) Seminar

(1) **On Job Training :** Student has to undergo on job training at various Airports, Five Star Hotels, etc. as specified by study centre time to time. On job training is of 8 credits and will carry 200 marks. The evaluation of On Job training will be done by the study centre in concern with the organisation whether student is placed for the on job training. This evaluation will be based on performance of the student on On Job Training.

(2) **Project :** Student has to prepare a detailed project report as per the guidelines and topics given by the study centre. It carries 200 marks. Out of this 200 marks project report will have 150 marks and 50 marks will be given for viva-voce.

(3) **Seminar :** A student has to present seminar and successfully answer the questions raised by the experts in the seminar. It will carry 4 credits of 100 marks. The topics for the seminar will be given by the study centre.

3.2 End Examination

End Examination (EE) will be conducted at the end of the learning period through an examination as like other universities. End examination of each course will be of 80 marks which will be converted into 20 marks. This examinations shall be purely inline mode. There shall be 20 questions of 5 marks each divided into four section of 5 questions in each section. Out of which student will have to solve any four.

3.3 Passing Criteria

Student has to secure at least 40% marks in every component in every course to pass in that particular course. To obtain degree, student has to score aggregate 50% marks.

■ Award of Degree

Degree will be awarded on the basis of aggregate 50% marks obtained in 2nd and 3rd year. But passing the first year is an essential criteria as well.

4. Admission Procedure for F.Y. B.B.A.

4.1 Eligibility Criteria

The admission to this programme is based on fulfilling any one of the following criteria -

- (1) H.S.C. passed or equivalent examination of Maharashtra or other state HSC Board.
- (2) 12th level examination passed from any statutory board of any State.
- (3) A student who has completed Diploma in Aviation, Hospitality and Travel & Tourism of Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University will get direct admission to the second year (IIIrd Semester) of B.B.A. - Aviation, Hospitality and Travel & Tourism. In this case student will have to pay Second Year Credit Transfer Fees.

■ Special Instructions

- (A) The complete admission process is only available online mode.
- (B) **Please do not attach any original document alongwith the application form. University will not be responsible for the same.**
- (C) In case of change in name, it is allowed only at the beginning of the 1st year. To

change the name students have to submit Notification in the Government Gazette to University.

- (D) If a student fails or remain absent in any semester exam (any paper) either in college assessment or end examination conducted by the university, then he/she will have to reappear for the same exam (paper) as follows -

If the student fails or remain absent in the odd numbered semesters 1, 3, 5, he/she has to reappear for the same in semester 3,5,1 respectively. Likewise, if he/she fails or remain absent in the even numbered 2,4,6 semester then he/she has to reappear for the same in semester 4, 6, 2 respectively. i.e. Even to even and odd to odd semesters. Exam fees is Rs. 500/- for reappearing for one or more papers to be paid through proper channel.

4.2 Programme Fees

First Year

Particulars	Semester I	Semester II	Total fees for First Year
University Share	Rs.8000	Rs.8000	Rs.16000
Study Centre Share	Rs.12000	Rs.12000	Rs.24000
Total Fee	Rs.20000	Rs.20000	Rs.40000

Second Year

Particulars	Semester III	Semester IV	Total fees for First Year
University Share	Rs.8000	Rs.8000	Rs.16000
Study Centre Share	Rs.12000	Rs.12000	Rs.24000
Total Fee	Rs.20000	Rs.20000	Rs.40000

Second Year (For Credit Transfer)

Particulars	Semester III	Semester IV	Total fees for 2 nd Year
University Share	Rs.16000	Rs.16000	Rs.32000
Study Centre Share	Rs.12000	Rs.12000	Rs.24000
Total Fee	Rs.28000	Rs.28000	Rs.56000

Third Year

Particulars	Semester V	Semester VI	Total fees for First Year
University Share	Rs.8000	Rs.8000	Rs.16000
Study Centre Share	Rs.12000	Rs.12000	Rs.24000
Total Fee	Rs.20000	Rs.20000	Rs.40000

■ Details of University Fees

Particulars	First Year	Second Year	Third
Exam Fees	4000	4300	4300
Tuition Fees	4000	4000	4000
Registration Fees	100	100	100
Other Fees	150	150	150
Development Fund	7750	7450	7450
Total Fees	16000	16000	16000

Important Note :

- (1) Total University fees which ever applicable to be paid through online banking only. (For e.g. : First year Rs. 16,000/-, Second Year Rs. 16,000/-, Second Year Credit Transfer Rs. 32,000/- and Third Year Regular Rs. 16,000/- at the time of respective years admission only)
- (2) The above mentioned study centre fees per semester is excluding the charges

for the following facilities provided by the study centres namely, Uniform, Grooming Kit, Bag, Batches and Epauettes, First Aid Box, Passport, etc.

(3) If your admission is cancelled due to some reason, the programme admission fees will not be refunded under any circumstances.

(4) Final Examination & Marksheet fees are taken with the admission form. So regular students do not fill any separate Examination Form for final exam.

(5) Study Centre fees is to be deposited at Study Centre only. The Study Centre will give receipt of the same.

(6) Students will have to pay the total fees of the university share for degree at the time of taking admission for first semester only. Through prescribed online mode only.

5. Registration Procedure

This programme is offered through online admission process. Students should follow online process of admission as specified by the university.

On successful completion of registration process, the students should collect the online receipt and submit it to study centre for confirmation of admission.

6. Study Centre

Flywheel Aviation Academy
365, Gandhi Nagar
LAD College Square,
Nagpur - 440010

☎ : (Off.) 0712-2243227

Mobile : 9372888823 / 9423880323

Study Centre Code : 44357

7. Regional Centres

01. Amravati

V.M.V. to Walgaon Road, Post V.M.V.,
Amravati 444 604

☎ : (Fax) 0721-2531444

☎ : (Off.) 0721-2531445/2531210

02. Aurangabad

Survey No. 41, East of the Military boy's
Hostel, Nandanvan Colony, Chhavani,
Aurangabad 431 002

☎ : (Off) 0240-2371066, 2371077

☎ : (Fax) 0240-2371088

03. Mumbai

C/o Jagannath Shankarsheth Municipal
School Building, Nana Chowk,
Grant Road Mumbai 400 007

☎ : (Off) 022-23874186/23874177

☎ : (Fax) 022-23826135

04. Nagpur

Rao Bahadur D. Laxminarayan Bungalow
Law College Campus

Ravinagar Chowk, Nagpur 440 001

☎ : (Off) 0712-2553724/25

☎ : (Fax) 0712-2553725

05. Nashik

Old Municipal Corp. Bldg.

New Pandit Colony

Nashik 422 002

☎ : (Off) 0253-2317063

☎ : (Fax) 0253-2576756

06. Pune

C/o Shahir Annabhau Sathe Prashala
Gruha, Sadashiv Peth, Kumthekar Marg
Pune 411 030

☎ : (Off) 020-24491107

☎ : (Fax) 020-24457914

07. Kolhapur

Near Shivaji University Post Office,
Vidyanagar, Kolhapur 416 004

☎ : (Off) 0231-2607022

☎ : (Fax) 0231-2607023

08. Nanded

Swami Ramanand Teerth

Marathwada University Sports
Building,

Nanded 421 606

☎ : (Off) 02462-236718

☎ : (Fax) 02462-236718

Mob. No. : 9422247296

8. Instructions/Contacts

Sr. No.	<i>Type of Query</i>	<i>Whom to Contact?</i>
1.	Academic Matters	Director of School of Commerce & Mgt. YCMOU, Nashik Ph : (0253) 2231477
2	Student Matters	Regional Director, Concerned Regional Centres
3	Examination Related Matters	Controller of Examination Ph : (0253) 2231479 D. R. Examination Unit-1, Ph : (0253) 2230716
4	Admission Related Matter	Concerned Regional Centres
5	Difficulties in any course, at the study centre	Counsellor, at the study centre
6	Other general difficulties & planning of academic activities, at the study centre	Programme Co-ordinator, at the Study centre
7	Serious Difficulties, at the study centre	Study Centre Head, at the study centre
8	Home Assignment	Head, Evaluation Phone : (0253) 2331475

★ Student is requested to contact only concerned person to whom the query is related.

@ Your Study Centre will not necessarily be your exam centre.

Do not bring mobile phones in the examination hall.

परिशिष्ट १ : नोंदणी प्रक्रिया प्रवाहदर्शिका

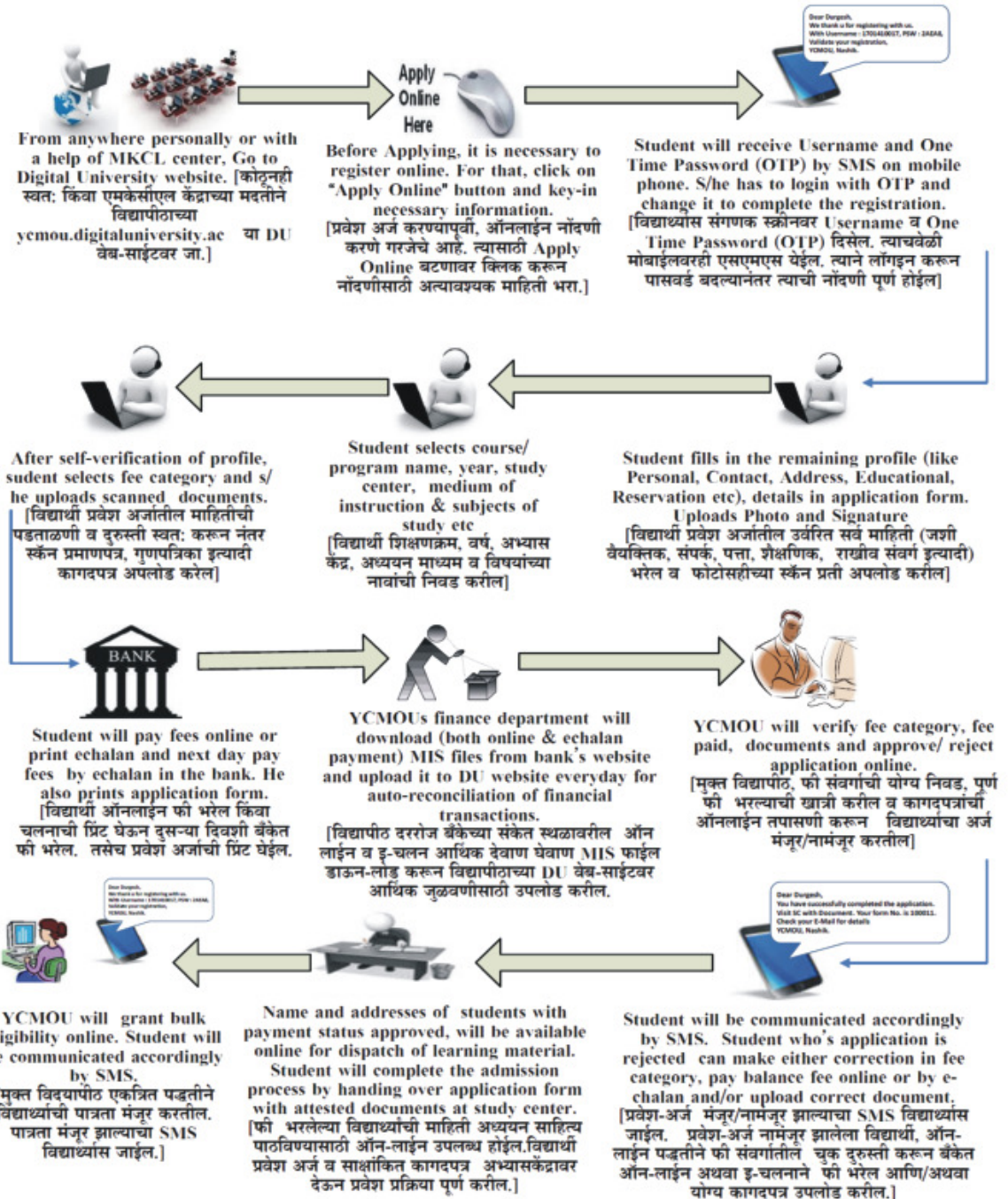

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

Online Admission Process Flow for Candidate not having 16 Digit P.R.N.

16 अंकी P.R.N. नसलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

Online Admission Process Flow for Candidate who already have 16 Digit P.R.N.
ज्या विद्यार्थ्यांकडे 16 अंकी PRN आहे त्या विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया

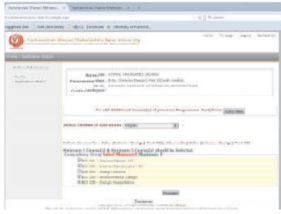
From anywhere personally or with a help of MKCL center, Go to Digital University website. [कोठूनही स्वतः किंवा एमकेसीएल केंद्राच्या मदतीने विद्यापीठाच्या ycmou.digitaluniversity.ac या DU वेब-साईटवर जा.]

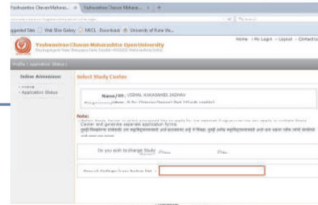
For Admission to second/third year, Click on "Online Application AY2015-16 for students having 16 digit PRN" link. [द्वितीय/तृतीय वर्षाला ऑनलाईन प्रवेश घेण्यासाठी, स्क्रीनवर दिसणाऱ्या 3 पेकी "Online Application AY2015-16 for students having 16 digit PRN" या लिंकवर क्लिक करा]

Login to your account. Use PRN as user ID and birth date as password. [PRN हा युझर आयडी व जन्म तारीख हा पासवर्ड म्हणून वापरून लॉगिन करा.]

Select medium of instruction and subjects [अध्ययनाच्या भाषेची व विषयांची निवड येथे करा.]

Student can change & select study center of choice, if S/he desires. [प्रस्तुत स्क्रीन वापरून, इच्छा असल्यास, विद्यार्थी सध्याचे अभ्यास केंद्र बदलू शकतो.]

To apply for admission, Click on link, "Admission to Second/Third year". [द्वितीय/तृतीय वर्षाला ऑनलाईन प्रवेश घेण्यासाठी, संगणक स्क्रीन admission to Second/Third year या लिंकवर क्लिक करा.]

Select fee category and fee details [फी संवर्धी योग्य पर्याय व तपशिलाची निवड येथे करा.]

Select payment mode (online or e-chalan) [फी बँकेत भरण्याच्या पर्यायाची (डेबिट क्रेडीट कार्ड द्वारे ऑन-लाईन वा इ-चलनाने) निवड येथे करा.]

Pay admission fees online or Print eChalan and Pay Fees in bank next day. Print admission form. [ऑन-लाईन पद्धतीने अथवा चलनाची प्रिंट घेऊन बँकेत दुसऱ्या दिवशी फी भरा. प्रवेश अर्जाची प्रिंट घ्या.]

Everyday YCMOU's finance department will download (both online & e-chalan payment) MIS file from bank's website and upload it to DU website for auto-reconciliation of financial transactions. [विद्यापीठ दररोज बँकेच्या वेब-साईटवरील ऑनलाईन व इ-चलन आर्थिक देवाण घेवाण MIS फाईल डाऊन-लोड करून DU वेब-साईटवर आर्थिक जुळवणीसाठी उपलोड करील.]

Student will get SMS when admission process is completed. S/he will submit application form with e-chalan copy to study center. Name and addresses of students with payment status approved, will be available online for dispatch of learning material. [प्रवेश-प्रक्रिया पूर्ण झाल्यावर विद्यार्थ्यांस SMS येईल. विद्यार्थी इ-चलनासह प्रवेश अर्ज अभ्यासकेंद्रावर देईल. फी भरल्याची खात्री झालेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती अध्ययन साहित्य पाठविण्यासाठी ऑन-लाईन उपलब्ध होईल.]

Student will be communicated accordingly by SMS. Student who's application is rejected can make correction either in fee category, pay balance fee online or by e-chalan and/or upload correct document. [प्रवेश-अर्ज मंजूर/नामंजूर झाल्याचा SMS विद्यार्थ्यांस जाईल. प्रवेश-अर्ज नामंजूर झालेला विद्यार्थी, ऑन-लाईन पद्धतीने फी संवर्गातील चुक दुरुस्ती करून बँकेत ऑन-लाईन अथवा इ-चलनाने फी भरेल आणि/अथवा योग्य कागदपत्र उपलोड करील.]

YCMOU will verify fee category, fee paid, documents and approve/reject application online. [मुक्त विद्यापीठ, फी संवर्गाची योग्य निवड, पूर्ण फी भरल्याची खात्री करील व कागदपत्रांची ऑनलाईन तपासणी करून विद्यार्थ्यांचा अर्ज मंजूर/नामंजूर करतील.]

उमेदवार / विद्यार्थी करारनामा

हा करार विद्यार्थी किंवा उमेदवार आणि यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ (यचममुवि) यांच्यामध्ये, विद्यार्थी / उमेदवार याने 'Accept' ह्या बटनावर क्लिक केल्यामुळे आपोआप अस्तित्वात आलेला आणि दोन्ही पक्षांना मान्य, कबूल आणि वैध असलेला मानण्यात येईल.

या करारनाम्यात 'उमेदवार' या संज्ञेचा वापर अशा व्यक्तींसाठी करण्यात आला आहे की जो यचममुविमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमात प्रवेश घेऊ इच्छितो आणि 'विद्यार्थी' या संज्ञेचा वापर अशा व्यक्तींसाठी करण्यात आलेला आहे, ज्या व्यक्तीने यचममुविमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमास विहित पद्धतीचा अवलंब करून प्रवेश घेतला आहे.

उमेदवार असे मान्य व कबूल करितो की,

- १) त्याने माहितीपुस्तिका तसेच संगणक पडद्यावर उपलब्ध असलेल्या मजकुराचा, माहितीचा, सूचनांचा व्यवस्थित पद्धतीने अभ्यास केला आहे आणि त्यानुसार योग्य त्या कृती केल्या आहेत.
- २) त्याने ही खात्री करून घेतलेली आहे की, त्याने निवडलेल्या शिक्षणक्रमास तो पात्र आहे आणि जर तो माहितीपुस्तिका आणि / किंवा संगणक पडद्यावर उपलब्ध माहितीप्रमाणे अपात्र ठरत असेल तर त्याचा प्रवेश ताबडतोब रद्द करण्यात येईल आणि त्याने विद्यापीठात भरलेले शुल्क त्यास आंशिक किंवा पूर्ण स्वरूपात परत मिळणार नाही.
- ३) त्याने त्यास अध्ययन साहित्य (पुस्तके) कोणत्या स्वरूपात (छापिल पुस्तके, इ-बुक, मोबाईल ॲप, दृकश्राव्य फिती, ध्वनिफिती सीडीवर किंवा इंटरनेटवर उपलब्ध असलेला मजकूर) उपलब्ध होणार आहे याची माहिती माहितीपुस्तिकेच्या संबंधित भागातून मिळविली आहे. आणि सादर स्वरूपात अध्ययन साहित्य उपलब्ध होणार आहे याबाबत त्याचे कोणतेही आक्षेप नाहीत आणि तो यापुढे कधीही अध्ययन साहित्य माहितीपुस्तिकेत दिलेल्या स्वरूपापेक्षा वेगळ्या स्वरूपात मिळण्याची मागणी करणार नाही.
- ४) तो यचममुवि संदर्भातील कोणतीही तक्रार किंवा इतर कोणतेही निवेदन त्यास सादर करावयाचे असल्यास अशी तक्रार किंवा निवेदन तो यचममुविमार्फत उपलब्ध असलेल्या संगणकीय प्रणालीचा (युजर आयडीचा) वापर करून करेल. अशी तक्रार किंवा निवेदन तो तक्रार किंवा निवेदनाचे उद्भवणाऱ्या कारणांच्या दिनांकाच्या तीस दिवसांच्या आत संगणकीय प्रणालीचा वापर करूनच करेल.
- ५) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, विद्यापीठाला शिक्षणक्रम राबविण्याच्या नियमांमध्ये, धोरणांमध्ये, अध्ययन साहित्यामध्ये, पाठ्यक्रमात बदल करण्याचा अधिकार आहे आणि अशा नियमांमधील धोरणांमधील, अध्ययन साहित्यामधील, पाठ्यक्रमामधील बदल त्यास बंधनकारक असतील आणि याबाबत त्याची कोणतीही तक्रार असणार नाही.
- ६) तो शिक्षणक्रमाच्या कालावधीमध्ये विद्यापीठात नोंदविलेल्या त्याच्या भ्रमणध्वनी क्रमांकात बदल करणार नाही.
- ७) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, त्याने नोंदणीच्या वेळेस विद्यापीठात सादर केलेल्या माहितीत बदल करणे (फोटोग्राफ, भ्रमणध्वनी क्रमांक, जन्मतारीख, पत्ता, इत्यादीसाठी) योग्य ते शुल्क आकारण्याचे अधिकार विद्यापीठाने राखून ठेवले आहेत.
- ८) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, जर विद्यापीठास शासनाकडून (शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांसंदर्भात) त्याचे शुल्क प्राप्त झाले नाही तर अशा विद्यार्थ्यांना परीक्षा देण्यास मज्जाव करण्यात येईल आणि जर परीक्षा दिलेली असेल तर त्याचा निकाल तेव्हापर्यंत राखून ठेवण्यात येईल जेव्हापर्यंत त्याचे शुल्क विद्यापीठास प्राप्त होत नाही.
- ९) त्यास याचीही कल्पना आहे की, त्याच्याकडून कोणतीही असत्य, अपुरी माहिती दिली गेल्यास त्याचा प्रवेश रद्द करण्यात येईल आणि जर त्यास पदवी किंवा पदविका निर्गमित करण्यात आलेल्या असतील तर अशा प्रकारे असत्य, अपूर्ण माहिती मिळाल्याचे सिद्ध झाल्यानंतर त्याची पदवी, पदविका रद्दबातल करण्यात येईल.
- १०) तो विद्यापीठाचे संकेतस्थळ (ycmou.digitaluniversity.ac. OR ycmou.ac.in) येथे नियमितपणे भेट देईल आणि तेथे देण्यात आलेल्या शैक्षणिक किंवा प्रशासकीय स्वरूपाच्या सूचनांचे (उदाहरणार्थ, परीक्षा हॉलतिकीट डाऊनलोड करणे आणि त्याची छपाई करणे) काटेकोरपणे पालन करेल.
- ११) तो विद्यापीठाच्या शिक्षणक्रमाचा अभ्यास अपेक्षित असलेल्या परिश्रम, शिस्त, प्रामाणिकपणे करेल. तसेच आपले वर्तन विद्यापीठाचा सुयोग्य विद्यार्थ्यांप्रमाणे करेल आणि अशी कोणतीही कृती करणार नाही की जी विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांस शोभणार नाही.

परिशिष्ट २ : Candidate/Student Agreement at the time of Admission

Candidate/Student Agreement at the time of Admission

This is an agreement between the student or candidate and the YCMOU which is entered into by virtue of the candidate for admission clicking on “ACCEPT” button on the online admission portal at the time of admission to a program using online admission process.

In this agreement the term “candidate” is used to mean the person who proposes to take admission to a program in YCMOU and the term “student” is used to mean a person who has been admitted to a program of the YCMOU after fulfilling all the conditions thereof.

The candidate undertakes that -

1. He has gone through the prospectus and the on-screen narrations or directions and has sincerely responded to the on-screen directions.
2. He has ensured that he is eligible to the program to which he proposes to take admission and that if it is found otherwise, (that is, if he is found not to be fulfilling the conditions of the eligibility at any time as per the rules mentioned in the prospectus or the on-line narrations) his admission will be summarily cancelled and the fees paid to the university will not be refunded in part or in full.
3. The information about the medium/mode of delivery of the Study Material (for example printed books, e-books, mobile app, audio/video material available on internet or through CD/DVD, etc) has been duly studied by me in the relevant pages of the prospectus and I have no objection to the said mode of delivery. He shall not make any demands on the methods or medium of delivery other than that mentioned in the prospectus.
4. He shall make any representations to the YCMOU by logging on as a student in respect of any activities of grievances within a period of thirty days from the date of cause of the grievances or by an email to the university at the designated e-mail address.
5. He understands that the University reserves right to make changes in the rules or syllabi or learning material or any other policy matter as a matter of urgency and that such changes in the rules, syllabi or policy matters shall be binding and applicable on him and that he shall not make objections to such changes.
6. He shall not change his mobile number as registered with the University during the time of admission to the program.
7. He understands that the University shall levy charges on changes in profiles of the student, including the photograph, mobile number, date of birth, etc.
8. He understands that in case the University does not receive the fees from the Government (in case of Scholarship or Free-ship candidates), the student may be barred from taking examinations and his results shall not be declared till such time that the fees have been received.
9. He understands that any incorrect or incomplete information given by him is liable to cancellation of his admission or withdrawal of degree or diploma awarded to him as and when the university gets to know of such supply of incomplete or incorrect information.
10. He shall visit the University’s website (ycmou.digitaluniversity.ac and ycmou.ac.in) regularly and undertake necessary steps for academic and administrative purposes as expected from him including downloading of the examination hall ticket and printing the same.
11. He shall undertake the studies of the academic program with necessary industry, discipline and honesty and conduct himself with due dignity and shall do nothing which is unbecoming of a student of the YCMOU.

परिशिष्ट ३ : गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजना नियमावली

१. **नाव :** या योजनेचे नाव गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजना असे राहिल.
२. **व्याप्ती :**
 - २.१ सदरची गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजना यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या एका वर्षापेक्षा अधिक कालावधीच्या सर्व शिक्षणक्रमांच्या विद्यार्थ्यांना लागू राहिल.
 - २.२ अंध, अपंग, मूकबधिर, कर्णबधिर विद्यार्थ्यांसाठी संपूर्ण फी, मार्काची सवलत व्यवस्थापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयान्वये देय राहिल.
 - २.३ आर्थिक दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांसाठी सदर योजना लागू असेल.
३. **पात्रतेचे निकष :**
 - ३.१ गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी कुटुंबाच्या वार्षिक उत्पन्नाची कमाल मर्यादा रु. १,००,०००/- राहिल.
 - ३.२ तहसिलदाराचे मूळ उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र मागील वित्तीय वर्षाचे असावे.
 - ३.३ सदर योजनेचा लाभ देताना संबंधित विद्यार्थी / विद्यार्थिनी मागील शैक्षणिक वर्षाच्या अंतिम परीक्षेत उत्तीर्ण असणे आवश्यक राहिल.
 - ३.४ गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेसाठी विद्यार्थ्यांने मागील वर्षी योजनेचा लाभ घेतला असेल तर सदर विद्यार्थी सर्व विषयांत उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
 - ३.५ सदर योजनेसाठी पात्र ठरलेल्या विद्यार्थी / विद्यार्थिनीने त्याला ज्या शैक्षणिक वर्षासाठी योजनेचा लाभ मंजूर करण्यात आला तो अभ्यासक्रम त्याने / तिने यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रातून पूर्ण करणे आवश्यक आहे. अभ्यासक्रमाचे वर्ष पूर्ण होण्यापूर्वी संबंधित विद्यार्थ्यांचा प्रवेश कोणत्याही कारणास्तव रद्द झाल्यास विद्यापीठाने प्रदान केलेली रक्कम व प्रमाणपत्र विद्यापीठास परत करण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यार्थी, अभ्यासकेंद्र व विभागीय केंद्र यांची राहिल.
 - ३.६ राज्य शासन / केंद्र शासन यांच्याकडे शिष्यवृत्ती मिळण्यासाठी अर्ज केलेल्या विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ देय नाही.
 - ३.७ रु. ३,०००/- पेक्षा कमी फी असलेल्या शिक्षणक्रमाकरिता ही योजना लागू नाही.
४. **योजनेची गुणांची निकष पद्धत :**

४.१ विद्यार्थी शहरी भागातील असल्यास	१ गुण
४.२ विद्यार्थी ग्रामीण भागातील असल्यास	२ गुण
४.३ विद्यार्थी अतिदुर्गम भागातील असल्यास	३ गुण
४.४ प्रकल्पग्रस्त असल्यास	२ गुण
४.५ खेळाडू असल्यास (विभागीय / राज्य पातळी)	४ गुण
४.६ उत्पन्न मर्यादा रु. ३५०००/- पर्यंत	३ गुण
४.७ उत्पन्न मर्यादा रु. ७००००/- पर्यंत	२ गुण
४.८ उत्पन्न मर्यादा रु. १,००,०००/- पर्यंत	१ गुण
५. **अनुज्ञेय रक्कम :** अनुज्ञेय रक्कम या योजनेसाठी निश्चित केलेल्या निकषांनुसार प्राप्त गुणांच्या आधारे व शिक्षणक्रम पातळीनिहाय ठरविलेल्या रकमेच्या आधारे निश्चित केली जाईल.
 - ५.१ पदविका शिक्षणक्रम : रु. ३,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम
 - ५.२ पदवी शिक्षणक्रम : रु. ५,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम
 - ५.३ पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा शिक्षणक्रम : रु. ५,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम
 - ५.४ पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रम : रु. ७,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम
 - ५.५ गरीब विद्यार्थी साहाय्य निधी योजनेकरिता अर्थसंकल्पातील अंदाजपत्रकीय तरतूद आरक्षण विभागातर्फे त्या-त्या शैक्षणिक वर्षात करण्यात येईल.

५.६ अनुज्ञेय रकम उदाहरण दाखल तक्ता :

अ.क्र.	किमान गुण	अनुज्ञेय रकमेचे प्रमाण %	डिप्लोमा	पदवी / पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा	पोस्ट ग्रॅज्युएट डिग्री
			रु. ३०००/-	रु. ५०००/-	रु. ७०००/-
१	०२	३०	रु. ९००	रु. १५००	२१००
२	३ ते ५	५०	रु. १५००	रु. २५००	३५००
३	६ च्या पुढे	१००	रु. ३०००	रु. ५०००	७०००

- ६ गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेअंतर्गत मदत मिळण्यासाठी अर्ज सादर करण्याची पद्धत :
- ६.१ गरीब विद्यार्थी साहाय्य निधी योजनेचा विहित नमुन्यातील अर्ज व आवश्यक सहपत्रे जोडून अभ्यासकेंद्राकडे दिलेल्या मुदतीत सादर करणे आवश्यक राहिल.
 - ६.२ विद्यार्थ्यांने सादर केलेल्या विहित नमुन्यातील अर्जावर अभ्यासकेंद्र प्रमुख / संयोजक यांचा सही व शिक्षा असणे बंधनकारक राहिल.
 - ६.३ अर्जातील प्रतिज्ञापत्रावर विद्यार्थ्यांची सही व राष्ट्रीयीकृत बँकेचा तपशील म्हणजे बँकेचे नाव, शाखा, खाते क्रमांक, आय एफ एस सी (IFSC) कोड या बाबी नोंदवणे आवश्यक आहे.
 - ६.४ मागील वर्षी सदर योजनेचा लाभ घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मागील वर्षीच्या गुणपत्रिकेची झेरॉक्स प्रत जोडली आहे काय ? ते मागील वर्षीच्या परीक्षेत उत्तीर्ण आहेत का ? हे अभ्यासकेंद्र प्रमुखांनी पहावे.
 - ६.५ अभ्यासकेंद्रप्रमुखांनी विद्यार्थ्यांकडून अर्ज निर्धारित मुदतीत भरून घेऊन विभागीय केंद्रांकडे सादर करावेत.
 - ६.६ अभ्यासकेंद्राने विभागीय केंद्राकडे सादर केलेल्या अर्जाची छाननी वरील निकषांच्या आधारे विभागीय केंद्राने करावी. तसेच विद्यापीठाने दिलेल्या विहित नमुन्यातील माहिती Excel Sheet मध्ये Hard Copy/ Soft Copy तयार करावी.
 - ६.७ शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ मध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना पूर्वीच्याच नियमाप्रमाणे गरीब विद्यार्थी साहाय्य प्रदान करण्यात येईल.
 - ६.८ शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना नवीन नियमांच्या आधारे गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेची रकम प्रदान करण्यात येईल.
 - ६.९ प्रत्येक शैक्षणिक वर्षात दिनांक १५ ऑक्टोबरपर्यंत अभ्यासकेंद्रांनी गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेचे अर्ज जमा करावेत व विभागीय केंद्रांनी दिनांक १५ नोव्हेंबरपर्यंत सदरचे अर्ज व तक्त्यातील माहिती उपकुलसचिव, आरक्षण कक्ष यांच्याकडे सादर करावी.
 - ६.१० पात्र विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ मंजूर केल्याबाबतची अंतिम यादी जानेवारीमध्ये विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर जाहीर केली जाईल.

परिशिष्ट ४ : University Grants Commission Resolution (2004)

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
बहादुरशाह जाफर मार्ग
नई दिल्ली-११० ००२
UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BAHADURSHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI-110002

F1-52/2000(CPP-II)

5 MAY 2004

The Registrar / Director
Of all the Indian Universities
(Deemed, State, Central Universities /
Institutions of National importance)

Subject : Recognition of Degrees awarded by Open Universities.

Sir/Madam,

There are a number of open Universities in the country offering various degrees/diploma through the mode of non-formal education. **The Open Universities have been established in the country by an Act of Parliament or State Legislature in accordance with the provisions contained in Section 2(f) of University Grants Commission Act, 1956. These universities are, therefore, empowered to award degrees in terms of Section 22(1) of the UGC Act, 1956.**

A circular was earlier issued vide UGC letter N.F.1-8/92(CPP) dated February, 1992 mentioning that the Certificate, Diplomas and Degrees awarded by Indira Gandhi National Open University are to be treated equivalent to the corresponding awards of the Universities in the country.

Attention is further invited to UGC circular No.F1-25/93(CPP-II) dated 28th July, 1993 (copy enclosed) for recognition of degrees and diplomas as well as transfer of credit for courses successfully completed by students between the two types of universities so that the mobility of students from Open University stream to traditional Universities is ensured without any difficulty.

The UGC has specified the nomenclature of degrees under Section 22(3) of the UGC Act, 1956 to ensure mandatory requirements viz. minimum essential academic inputs required for awarding such degrees. A copy of Gazette Notification regarding specification of degrees issued vide No.1-52/97(CPP-II) dated 31st January 2004 is enclosed. The details are also given in UGC Web site : www.ugc.ac.in

May, I therefore request you to treat the Degrees / Diploma / Certificates awarded by the Open Universities in conformity with the UGC notification on Specification of Degrees as equivalent to the corresponding awards of the traditional Universities in the country.

Yours faithfully

(Dr. Mrs. Pankaj Mittal)
Joint Secretary

Encl. : As Above

Copy to :

1. The Secretary, Government of India, Ministry of Human Resource Development, Department of Secondary Education and Higher Education, Shastri Bhavan, New Delhi-110001.
2. The Secretary, All India Council for Technical Education, I.G. Sports Complex, Indraprastha Estate, New Delhi
3. The Secretary, Association of Indian Universities (AIU), 16, Comrade Inderjit Gupta Marg, New Delhi -110002.
4. The Secretary, National Council for Teacher Education, I.G. Stadium, I. P. Estate, New Delhi-110002.
5. The Director of Distance Education Council, IGNOU Campus, Maidan Garhi, New Delhi-110068.
6. The Vice-Chancellor, Indira Gandhi National Open University, Maidan Garhi, New Delhi-110068.
7. The Vice-Chancellor, Dr. B. R. Ambedkar Open University, Road, No. 46, Jubilee Hills, Hyderabad (AP)
8. The Vice-Chancellor, Nalanda Open University, West Gandhi Maidan, Patna-800001 (Bihar)
9. The Vice-Chancellor, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Shahigaug, Ahmedabad-380003 (Gujarat)
10. The Vice-Chancellor, Karnataka State Open University, Manasagangotri, Mysore-570006 (Karnataka)
11. The Vice-Chancellor, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik-422222 (Maharashtra)
12. The Vice-Chancellor, Kota Open University, Vardhaman Mahaveer Open University, Kota-324010 (Rajasthan)
13. The Vice-Chancellor, Netaji Subhash Open University, Kolkata-700020 (West Bengal)
14. The Vice-Chancellor, Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal-462016 (M.P.)

(V.K. Jaiswal)
Under Secretary

परिशिष्ट ५ : G.R. of equivalency to 10th and 12th

यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक व
राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांची
प्रमाणपत्रे शासनसेवेसाठी समकक्ष म्हणून विचारात घेण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : आरजीडी-१५११/प्र.क्र.८९/१३,

मंत्रालय, विस्तार इमारत, मुंबई-४०००३२

दिनांक : २० मे, २०११.

वाचा

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : आरजीडी-१३९८/प्र.क्र.६७/९८/१३, दिनांक १० डिसेंबर, १९९८.
- २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : आरजीडी-१३०५/प्र.क्र.२४/२००५/१३, दिनांक १२ डिसेंबर, २००६.

शासन निर्णय :

यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक येथून प्राप्त केलेली शैक्षणिक अर्हता शासकीय सेवेतील नियुक्तीसाठी ग्राह्य धरण्याबाबत सर्वसाधारण सूचना निर्गमित करण्याचे निदेश मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधीकरण, मुंबई यांनी श्री. राजेंद्र घुणकीकर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन (मूळ अर्ज क्र. ६७०/२००८) वर दिले आहेत. त्यावर, शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

१. "ज्या पदांच्या सेवाप्रवेश नियमात १० वी/१२ वी (माध्यमिक/उच्च माध्यमिक) परीक्षा उत्तीर्ण असणे अशी किमान अर्हता विहित केलेली असेल त्या बाबतीत, महाराष्ट्र राज्य शिक्षण मंडळाची माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण नसलेला मात्र, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठाची पूर्व परीक्षा उत्तीर्ण होऊन पदवी परीक्षेचे प्रथम वर्ष उत्तीर्ण झालेला वा यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठातून पदवी धारण केलेला उमेदवार पात्र समजण्यात यावा."
२. बृहन्मुंबईतील लिपिक-टंकलेखक पदावरील नियुक्तीसाठी विहित करण्यात आलेल्या सेवाप्रवेश नियमातील २ (इ) मध्ये "महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक मंडळाने नियंत्रित केलेली माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा आणि या परीक्षेस समकक्ष घोषित केलेल्या इतर परीक्षा अंतर्भूत असल्याचे नमूद केले आहे." तसेच, उमेदवारांकडे महाराष्ट्र राज्यातील अधिवास प्रमाणपत्र असणेही आवश्यक आहे. राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्थान, नवी दिल्ली या विद्यालयाची माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण केलेल्या एका उमेदवाराने महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकारणाकडे दाखल केलेल्या प्रकरणात (मूळ अर्ज क्रमांक २०४/२०१०) राज्य शासनाने लवकरात लवकर निर्णय घ्यावा, असे आदेश दिले आहेत. केंद्र शासनाने कायदान्वये स्थापन केलेल्या राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली (National Institution of Open Schooling, New Delhi) या विद्यालयाची माध्यमिक शालांत परीक्षा (किमान ५ विषयांसह) उत्तीर्ण केलेल्या उमेदवारांना शालेय शिक्षण विभागाने अकरावी प्रवेशासाठी पात्र ठरविले आहे. मात्र, शासन सेवेतील नियुक्तीसंदर्भात समकक्षतेबाबत कोणतेही आदेश नाहीत. केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाने सर्व राज्यांना, राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली (National Institute of Open Schooling, New Delhi) यांच्याकडून दिली जाणारी प्रमाणपत्रे उच्च शिक्षण व नोकरीसाठी (Employment) ग्राह्य (समकक्ष) धरण्याबाबत कळविले आहे. ही बाब विचारात घेऊन, राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांच्यामार्फत माध्यमिक शालांत परीक्षेबाबत दिलेले प्रमाणपत्र, माध्यमिक शालांत परीक्षा अशी अर्हता असलेल्या पदांवर नियुक्तीसाठी ग्राह्य धरण्याची बाब देखील शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यावर, शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.
"राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय संस्था, नवी दिल्ली यांची (मराठी व इंग्रजीसह किमान ५ विषयांसह) शालांत परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या व सदर प्रमाणपत्र (Secondary School Examination Certificate) धारण करणाऱ्या उमेदवारांनी, राज्य शासन सेवेमध्ये ज्या ज्या ठिकाणी माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण अशी अर्हता विहित केली असेल त्या त्या ठिकाणी शासन सेवेसाठी शालांत परीक्षा समकक्ष पात्रता आपोआप धारण केली आहे असे समजण्यात यावे."
३. त्यानुसार, सर्व नियुक्ती प्राधिकारी यांनी कार्यवाही करावी. हे आदेश या आदेशाच्या दिनांकापासून तात्काळ अंमलात येतील.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०११०५२०१३५१०४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बा. वि. निकम)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट ६ : एका पेक्षा अधिक शिक्षणक्रमांना प्रवेश

**DISTANCE EDUCATION COUNCIL
INDIRA GANDHI NATIONAL OPEN UNIVERSITY**

15983-16229

F.No.DEC/Notification/40.5.1.5/2012

Dated:01.11.2012

NOTIFICATION

Sub: Policy on pursuing two or more programmes simultaneously in various combinations - regarding.

The Distance Education Council in its 40th meeting held on 08.06.2012 has decided on the policy on pursuing two or more programmes simultaneously in various combinations. Two degree programmes cannot be allowed to be pursued simultaneously. However, a student can pursue two programmes simultaneously through distance or combination of distance and regular modes from the same or different University(ies)/ Institution(s) in various combinations, viz.,

1. One Degree and one Diploma/Post Graduate Diploma/Certificate
2. One Post Graduate Diploma and one Diploma/Certificate
3. One Diploma and one Certificate
4. Two Post Graduate Diplomas
5. Two Diplomas
6. Two Certificates

This is for information and adherence by all concerned.

(DIRECTOR)

To

VCs of all SOUs/ Heads of DEIs

3. The Registrar
YCMOU
Dnyangangotri, Near Gangapur Dam
Nashik-422 222,
MAHARASHTRA

Appendix - 7 : G.R. of Equivalency and Approval of State Govt. of Maharashtra for Degree's and Diploma's of Open Universities

मुक्त विद्यापीठाच्या पदव्यांना समकक्षता व शासनमान्यता

(१) अन्य विद्यापीठांच्या पदवीशी समकक्षता

मा. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य यांच्या पत्र क्र. समक (उ. शि.)/१०९४/३२८६१/मवि-१, दि. ३० ऑक्टोबर १९९५ च्या पत्रान्वये 'केंद्रीय किंवा राज्य विधिमंडळाने अधिनियमाद्वारे भारतातील विद्यापीठाने दिलेली पदवी/पदविका आणि संसदेने अधिनियमाद्वारे इतर शैक्षणिक संस्था प्रस्तावित केलेल्या आहेत किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम (१९५६) मधील कलम क्र. ३ अन्वये मानीव विद्यापीठे घोषित केली आहेत अशांच्या बाबतीत पदवी किंवा पदविका मान्यता देण्याबाबतचे औपचारिक आदेश विद्यापीठाने काढण्याची आवश्यकता नाही'.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ हे महाराष्ट्र राज्याच्या विधिमंडळाने अधिनियमाद्वारे (कायदा क्र. २०/१९८९) स्थापन केलेले विद्यापीठ असून त्यास विद्यापीठ अनुदान आयोगाचीही मान्यता आहे. त्यामुळे या विद्यापीठाची पदवी इतर विद्यापीठांच्या पदवीशी समकक्ष आहे.

(२) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता

विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांनी त्यांचे पत्र क्र. F/S-15/89 (CPP-I) दि. ८ डिसेंबर १९९२ नुसार विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या १९५६ च्या कायद्यातील कलम १२-बी अन्वये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठास मान्यता दिली आहे.

(३) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची मान्यता

उपसचिव व परीक्षा नियंत्रक, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई यांच्या पत्र क्र. १४७७ (१७/१९९४/कक्ष) दि. १७ फेब्रुवारी १९९४ च्या पत्रातील मान्यतेसंबंधीचा मजकूर - 'यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ हे संविधिमान्य (Statutory) असल्यामुळे आपल्या विद्यापीठाच्या पदवीधर विद्यार्थ्यांकडून आलेले अर्ज देखील इतर मान्यताप्राप्त विद्यापीठांच्या पदवीधर उमेदवारांकडून आलेल्या अर्जांप्रमाणेच आयोगाकडून विचारात घेतले जातील'

मुक्त विद्यापीठाच्या पदवी/पदविकांना महाराष्ट्र शासन मान्यता

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता दिलेली विद्यापीठे

राज्य सेवेतील पदासाठी पदवी/पदविकास मान्यता

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय : क्रमांक आरजीडी-१३९४/प्र.क्र. २१/९४/१३, मंत्रालय, मुंबई
४०००३२, दिनांक ८ मार्च १९९५

वाचा : (१) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आरजीडी-१०६१/१८९६७/११४ - जे दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९

शासन निर्णय : महाराष्ट्र लोक सेवा आयोगाशी विचार विनिमय करून उपरोक्त दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९ च्या आदेशाद्वारे असा निर्णय घेण्यात आला होता की, केंद्र अथवा राज्य विधिमंडळाच्या अधिनियमाद्वारे स्थापित झालेली विद्यापीठे, संसदेच्या अधिनियमाद्वारे स्थापन झालेल्या इतर शैक्षणिक संस्था, किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत भाग ३ अन्वये जाहीर झालेली मानवी विद्यापीठे यांनी प्रदान केलेल्या पदव्या / पदविका तसेच भारतीय वैद्यकीय मंडळ अधिनियम, १९५६ च्या परिशिष्टांमध्ये अंतर्भूत केलेल्या वैद्यकीय व संलग्न विषयामधील पदव्या यांना शासकीय महाविद्यालयातील अध्यापकीय पदे वगळता, राज्यातील सेवा व पदांवरील भरतीसाठी आपोआप मान्यता प्राप्त झाली असल्याचे समजण्यात यावे.

(२) सदर आदेशासोबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता दिलेल्या वैधानिक विद्यापीठे व संस्थांची यादी जोडण्यात आली होती. आयोग मान्यताप्राप्त विद्यापीठे व संस्था यांची अद्ययावत यादी आता या आदेशासोबत जोडण्यात आली आहे. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक आरजीडी - १०६१/१८९६७/११४/जे दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९ मध्ये नमूद केलेल्या आणि वर परिच्छेद १ मध्ये उद्धृत केलेल्या हेतूसाठी सदर सर्व विद्यापीठे/संस्था यांनी प्रदान केलेल्या पदवी/पदविकांना आपोआप मान्यता देण्यात आल्याचे समजण्यात यावे.

महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

दा. र. राणे

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

(१) राज्यपालांचे सचिव

(२) मुख्य मंत्र्यांचे सचिव

(३) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई

(४) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई

(५) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, मुंबई

(६) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

(७) अभिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

(८) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ न्याय शाखा), मुंबई

(९) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई

(१०) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

(११) सर्व मंत्रालयीन शिक्षण

(१२) मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख

(१३) अवर सचिव, भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, नवी दिल्ली

(१४) निवड नस्ती

वाचा : महाराष्ट्र शासनाच्या उपरोक्त शासन निर्णय क्रमांक आर.जी.डी. १३९४/प्र.क्र.२१/९४/१३ मंत्रालय, मुंबई. दिनांक ८ मार्च १९९५ च्या सोबत जोडलेल्या यादीमध्ये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांची अनुक्रमांक १४६ वर नोंद करण्यात आलेली आहे.

APPENDIX 1

APPENDIX 1.1 : LETTER OF RECOGNITION FROM UGC

UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BAHADUR SHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI-110002.

NO. F.5-15/89 (OPP-I)

December, 1992

The Secretary
Govt. of Maharashtra
Higher and Technical
Education and Employment Deptt.
Mantralaya Annexe
Bombay- 400032.

Sub : Recognition of Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University,
Nashik for Central assistance under Section 12-B of the UGC Act, 1956.

Sir,

With reference to the correspondence resting with your letter No. MOJ/ 63003 (241/92) UNI dated 11th November, 1992 on the above subject, I am to say that the University Grants Commission has agreed to declare the Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University Nashik established under Maharashtra State Act No. XX of 1989, fit to receive Central assistance for all purposes including Institutional development in terms of the rules framed under Section 12-B of the UGC Act, 1956.

The receipt of the letter may please be acknowledged.

Yours faithfully,

Sd/xxx
(I J GUPTA)
JOINT SECRETARY

Copy to: -

1. The Vice - Chancellor, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik-422005.
2. Secretary to the Govt. of India, Ministry of Human Resource Development (Deptt. of Education) New Delhi.
3. The Registrar, Indira Gandhi National Open University, Maidan Garhi, New Delhi- 110068.
4. The Secretary, Association of Indian Universities, 16, Kotta Marg, New Delhi- 110002.
5. Desk Officer (Meeting) / S.O.FD-III/S.O.SU-II/S.O.-I, Stat, U.G.C. New Delhi.
6. All Officers /Sections, UGC New Delhi.

Sd/-
(D. D. Mehta)
SECTION OFFICER